

Fr. R. Kreutzweid' alm.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

2024

16. aastakäit.

Uffil number 30 top.

Meie Maa

Nr. 155.

Laupäeval, 5. (18.) augustil 1917.

Nr. 155.

Wabariigi wõit. Da lo u raidluju.

Lõõliste elu. Mäekaewajate streit.

A. Kõlli maal.

Uus paradüis.

Ewald Gerhard Seeligeri roman. (1 järg).

"Ei!" sõistas ta. "Mitte kättemaksmist ei paranda ma teie. Minu kättemaksmine makke ühes minuga maha. Mina olen arst ja see on minu testament: mitte haavu süüa, wad neid parandada. Kuulge mind!"

Teie lendate mägestikku, leiata sealt ühe järwe ja ta selle kaldal seiswa linua, mille maawärsimine mõni aast saba tagasi on ära häwitanud. See kord, kui see linn asutati, tehti siia ta see tamm soosse. Ta wiib mitme waberi ühelt saarelt teise. Kõrge kultura, mis siin kord walitunud, on loodusewäed häwitanud. Rusude alt leidfin ma tulda ja kallid kiwa. Kulda oli siin niipalju kui meil rauda. Wäewalt tegin ühe noapiste asjata. Mis leidfin, tasifin ühe wana templi poo'eni jätanud teldrisse. Punased ristid kiwide peal juhivad teid sinna. Warandus on wälte, sellega wdreldes, mis weel seal rusude all peitub. Ra leiata sealt weepeegli kõrgusel silgawa wana käigu, aga ta on siise kuttunud ja seal ei wõi läta. Mägestikus inimesi ei ole. Seda piirawad igalt poolt sood, ainult see tamm wiib siit wälja. Mina raiusin puude siise märgid, mis

teed juhatawad. Teil pole seda tarwis, sest teie ostate ju lennata!"

Ta wälkis wäsinult, kuid ta põnewad filmad wahtifid Gontarpile otse.

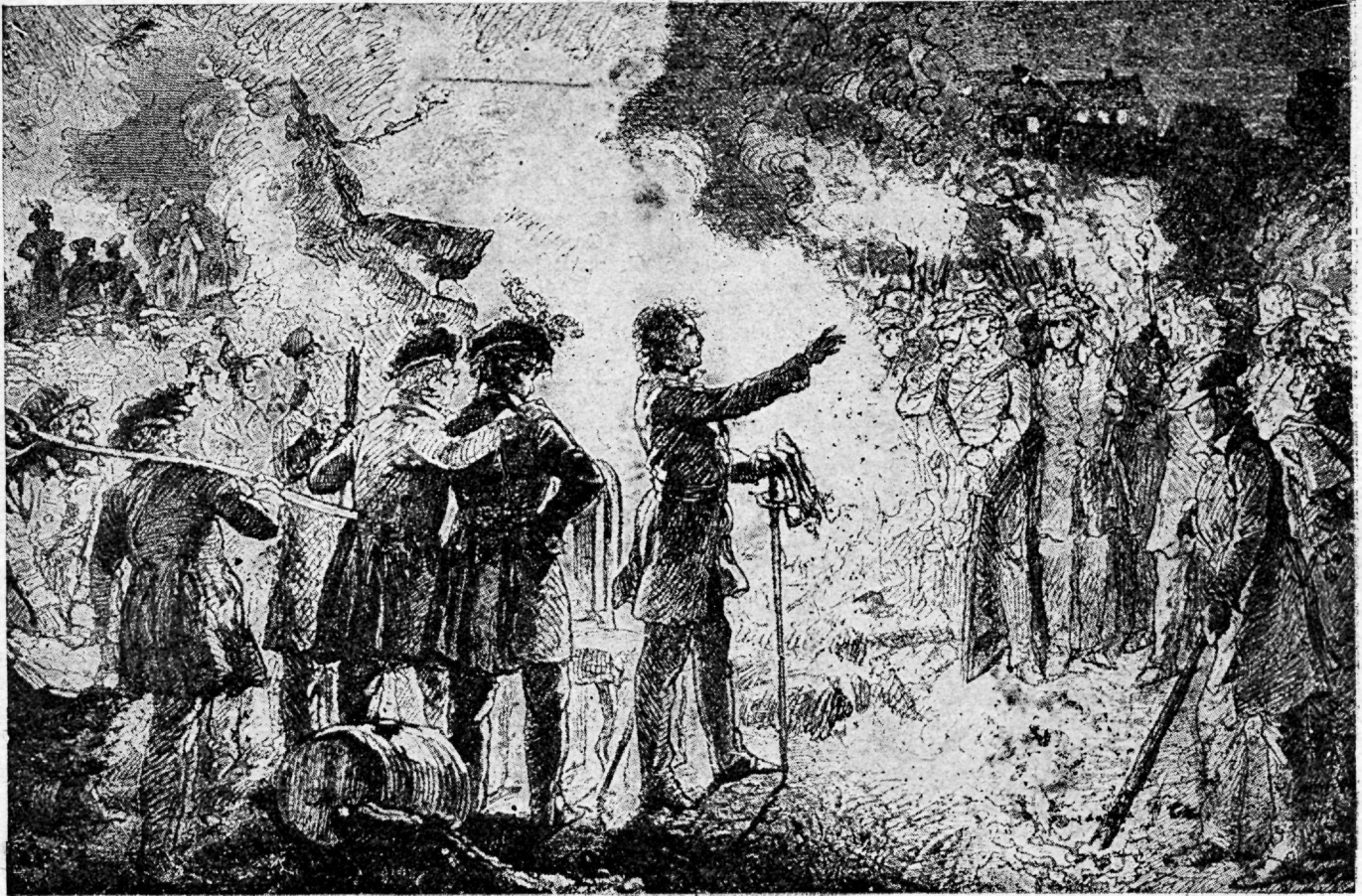
"Ma wdtan paranduse wastu!" wastas see, et meest rahustada.

"Ja peate seda rikkust inimesesoo heaks tarwitama!" ütles Meiril Laddon pillkamisi, iga sõna isääraldi kaaludes.

"See mägestik seal peab saama wabats elutohaks kõigile, keda nõndanimetatud inimlik digus taga kutsab."

"Dmeti ainult ilmjuütadele?" küsis Gontarp.

"Nad kõiit on ilmjuütad! sõistas arst suuremal häälel. "Neid on ainult tarwis puhtamasse õhku istutada. Mina olen inimlikst loonu uurrinud. Ma tunnen ta wõõrkesti ja kuristikka. Aga headus on äratõitmata ja kõige wägewam. Lugege mu testamenti. Kirjutasin ta palmi lehtedele. See on mu kolmeastase ütsilduse wiil. Ra kõige pifema asja peale mõtlefin ma seal. Teie ei tarwitse orjamisi sellest kinni hoida, kui õkuse aru teie paremaid abinõusid annab. Sellest leiata ühe paadi kirjelduse, mis weekeerudest isetege-walt üle läheb. Sellejuures oli mul putukate liikumise waim filmas. Tehke kuld ise rahaks. Osawaid inimesi leiab igal pool. Sgäthe nime, kes mind mu põgenemisel aitanud,

Wõitlus wabaduse eest Saksamaal.

Üliõpilaste meeleawaldus Wartburgis Preisi walitsuse wäljakannamata reaktioonilise korra wastu. Selle meeleawalduse puhul põletati ohwitserite mundreid ja mustasajalisi ajalehti.

leiate mu testamendist, ka koha, kus see sündis, kui teda treshwasin. Mõnele sõnale on kriips alla tõmmatud. Need õtfige kõige pealt ütles, sest nendelt olengi ma oma mõtteid osalt saanud. Ohtle Penua ja Wolbia presidendi läest wangitõjast tühjaks. Need inimesed müüwad Teile oma hingegei kulla eest ära, kui neil hinge üleüldse oleks. Hartlikult panewad nad oma poliitilised wastased oma walitsuse ajutuses kinni. Sealt leiate oma asunduse jaoks esimised elanikud. Mlutage igas ilmajaos hüürood. Minu poolt leitud maa wõib miljonid inimesed endasse mahutada. Pidage algus salajas, siis teid ei elkitata. Pärast olete küllalt nii wägaw, et teid makswaks tunnistatakse.

Aga hoidke wõitluse eest ja õtfige rahu. Urge unustage, et kuld tinast ja püssirohust wägawam on. Rats, kolm inimese põlwe laob, enne kui wana kultuur siia tihnikuse tungib. Siis aga on wana neetud põlw ju ammu kadunud ja uus, rõemus illes kaswanud. See on minu testament, mis ma teile ja inimesejoole maha jätan."

Ja hää! katkes — ta hingelbas. Gontarp wõttis ta pea sille ja toetas ta selga. Ta pea läis selle hiiglaülesande ees ringi, mis suri, ja talle andis. See oli töö, suur ja hiilgaw, mille sarnast midagi muud polnud.

Mis oli selle wastu ta wilets ekspeditioon, mille eest ta oma elu õnne oli ohwerdanud!

Ta uurija isemeel, mis teda Willburg Franki juurest omale ajanud, lahkus. Willburg Frank oli teda jagamata õemale tahtnud. Kui suur õigus oli tal olnud temalt nõuda,

et ta ainult siis tema omaks saab, kui ta reisirid täieste lõpetab. Kas oli sellest elust küllalt, mis ta nüüd elas!

Aratundmise häbis wajus ta pea sügawale longu. Mis oli see Meirik Labdoni genialse waimu wastu?

Ta pigistas surija läti.

"Teie olete nõus," sõstas Labdon murelikult, "ja ma tean, et Teie ka sõna peate. Teie panete mu töö ja mõtte kaswama, aga hoidke —"

Ta hää! oli ilka tasamals jäänud, wiimasel sõnad surid ta suhu. Ta ei jõudnud üteldust enam lõpetada.

Sel filmapilgul astus Fritz tihnikust wälja, pani püsti läest ja tuli tule lähemale.

Gontarp andis talle märku.

"Ja sureb!" sõstas Fritz.

Seal awas Meirik Labdon weel kord filmad ja sõstas:

"Aga headus kestab igaweste!"

Siis hakkas ta surema. ühes loojaminewa päikesega lendas ta hing'gi teele.

Waitides hakkas Gontarp laia roostetanud noaga furnule hauda kaewama; waitides afendas ta furnu Fritzju abil sinna sisse ja ajas Fritzju kaasaitamisel selle jälle täis, maa peale kena kalmu tehes.

"Tema hingab nüüd rahus!" ütles Fritz pühalikult, wõttis müüsi peast, pani käed kokku ja tegi lühilise palwe.

Gontarp seisis raudsel näol seal juures ja maadles hiiglaülesandega, mis kadunu ta õlalele pannud.

Seal kõlas ülevalt waki kõlin, ja koha oli haud üle ja üle kulla ja kallikividega kaetud. Suuremad ja vähemad müürad, wormitud ja wormimata, seisid seal peal ja särasid heledaste tule wabisewal walgel. Nende wahel seisid pähhlasuurufed lihwiwata kallikiviid, mille terawad ääred särasid. Kangelaelised termiitid olid oma häwitusetöö lõpetanud ja kott oli koorma oll lähtenud.

"Kuld!" hüüdis Fritz ja sirutas käe wälja. "Selge kuld ja teemandid!"

"Ara rõõmi!" kärkis Gontarp ja hoidis teda tagasi. "Sest mees, kes siin all puhkab, oli tööpoolest aus ja kallimeelne inimene."

Juba ammu enne päleste töusu lendasid nad teele. Mootor töötas ja kruumis sõiduriista wäsimatalt pimedusesse. Suure wantri aias, mis püsti hortitsfondil seisis, näitas neile teed. Natuke aega pärast päleste töusu laiskwad nad bensini puuduse pärast laiale rohuplatfile maha. Baromeeter näitas 1000 meetrit kõrgust. Nad olid mägestiku jalal seisma kiltmaale jõudnud.

Just nende ees töusis metsiku-lujuline mäelatu üles taewa poole. Põlne mets oli neile ju ammu selja taga jäänud. Üle kaljude ronides jõudsid nad wiimats wäleda oja kaldale, mille äärt mööda nad niikaua edasi läksid, kuni nende ees järwepeegel sinetama hakkas.

Pilt ja kütias, nagu Zürichis järw, ulatas ta põhjast lõunasse. Zema pind seisis umbes 600 meetrit merepinnaft kõrgemal. Käänekallas oli jäst, idatallas madalam. Põhjajaladal seisis suur rufuhunit, mis sügawale wee sisse ulatas.

Fritz ei jõudnud küllalt imestada. Kuid Gontarp jäi rahulikult, jahedaks. Nad leidsid templi ja ka keldri. Nähes sinna kottu kuhjatud kullatagawara, hakkas Fritz tule alles walgus koitma.

"See oli siis ilka kunstlik tamm!" hüüdis ta.

Gontarp niitutas ainult pead ja kumardas palmi lehtede järele, mis waranduse peal seisid, hoolega nummerdatud sada nelikümment seitse lehte.

See oli Meirik Laddoni testament.

Gontarp luges ja luges ja unustas kõik muu.

Fritz wahtis tal üle öla ja sõandas waewalt hingata, kuigi ta paljudeft Inglisekeeli sõnadest hästi aru ei saanud. Kuid oluliku sai ta ometi teada.

Kui ta hoolega joonistatud korpaaadi joonistust nägi, tuli illatusehüüe ta suust. Nii oli nii lihtlabane. Ja ometi ei oleks ta ilal selle peale tulnud.

Kui Gontarp õhtul wiimase lehe kõrwale pani, siis teadis ta, et Meirik Laddonis mees oli surnud, kelleft kord oleks wõinud inimeseloo juht saada. Neist lehtedes kõneles lai sõda, sügaw teadmine ja üliiteraw mõistus. Selles ilmutas ta ehmefeljargu korraldaja waimu. Kuid saatus, mille sügawusele keegi ei suuda tungida, oli ta teelt wälja paisanud.

Uga Meirik Laddon ei olnud surnud. Ta elas oma töös edasi. Ja see töö pidi eluks saama.

Seda töötas Gontarp endas pühalikult wandega.

Fritz seisis seal kõrwal ja niitutas kinnitades pead.

Truu teenrina oli ta oma kästija mõtteid mõistnud.

Juba järgmisel hommikul andsid nad õhulaewa aluminiumi-paadi järwe, leidsid jõe, mis järwest lõunasse woolas, ja wõisid weagi selgusele jõuda, et Rio Parado peal edasi jõidid. Weeleerdudeft ja koskedeft polnud puudust, aga paat oli nii kerge, et seda kergeste wõisid ölal kanda. Raheljaandal päewal oliwad jälle Tres Ibla cachocira juures. Nad ronisid ühe saare peale ja andsid märku.

"Sua—hooool!" kändas Hefekiel ja lähines paadiga.

Indianlastele anti pall kätte ja saadeti nad woelaewaga wett mööda alla, nii pea kui nad paadid maateed mööda olid ülemistesse wetesse tassinud.

Gontarp, Fritz ja Hefekiel sõitsid üksi üles poole.

Kuu aega hiljem näitas üks neist muudrukudeft Santaranis Silwa Newociro ja Ro. pangamajas tšeki ette, mis koha wälja maksti, seft et Karl von Gontarpi nimi seal peal seisis.

See oli wiimane elumärk, mis Gontarp maailmale etnografiina ja põlise metša uurijana andis.

III

Kindlustufewentiiil.

Gontarp, Fritz ja Hefekiel olid waheajal templi, mis pooleni ära häwitatud, koduselt sisse seadnud. Hefekiel andis jõggi eest hoolt, püüdis kalu, pani wõrkusi wälja ja ei hoidnud ka püüstrohtu kottu. Ta ostas tuletoru ja lihwiwata noolest, mis ta indianlastelt ostnud, hästi tarwitada.

Fritz kaewas waremetses kolda, kui ta Gontarpi sellis mägestikus ei wiibinud. Õhtul tulid nad ilka jälle kottu ja wahetasid mõtteid.

Gontarp joonistas taskuraamatu lehtede peale, kuhu ka Meiria Laddoni testamendi Poola keelde tõlkinud, mägestiku plaani. Peaasjalikult seisis mägestik kõwadest kristallkivideft koos, milles ka raua oluseid leidus. Järwe kaldal ja kiltmaal oli lubjane aluspinnd. Subjatiwift oli ta endine linn ehitatud.

Wulkanilist tegewust polnud kusagil näha, wiisama wahel oli laawakwa. Maawärisemine, mis wana kultura häwitanud, wõis siis ainult tektoniline olla.

Pärast söömist pitutasid nad, mantlid ümber, tule ääres ja kõnelesid Laddoni testamendist.

"Oletti wõiksimine palju lahendamalt elada," arwas Fritz ninatargalt, "kui siin kiwide peal maas. Igaüks topib siit tastud täis ja — heidi! — Berliini wõi mujale!"

"Mina siin tagasi ei hoia!" wastas Gontarp tõsiselt. "Uga mõtle, mis sa siis teed, kui su tastud jälle tühja täis on."

"Sulen tagasi ja täidan nad uueste!" wastas Fritz.

"Kuid unustad, et siit tulek sugugi kerge ei ole ja et sa waewalt oma jõul sija saad. Pealegi on see warandus siin kõik Meirik Laddoni pärijate oma. Ja mina mõtleksin hästi järele, kas ma siin weel teistkorda sija tulla — kulla juure tulla luban? seft mina jään sija!"

"Ah! Taldus Fritz koha kõrwale. "Nii ma ei arwanud. Testament on testament. Selleft tuleb lugu pidada. Ma arwastin ainult muidu, mis teha wõiksimine, kui tahaksimine?"

"Kõige pealt oletä see suurt jõledus!" tähendas Gontarp. "Meirik Laddon ei olnud mitte kilgipiitaja, kui ta selle testamendi kirjutas. Kõik need lõbud, mis siin Berliinis wõi mujal ootawad, on meil mõne aasta pärast ta siin. Sest kullaga wõib seda kõike saada. Siin on sandandete aastate eest kõrge kultuur walitsenud ja ta peab meie abil siin uueste ärtama."

Ta waikis ja wahtis tulle — ta waim lehwis tulewikusse.

"Masjal on õigus," ütles Hefekiel ja pistis tubakajunni teise suumurka, seft wana meremehena pidas ta sedalaadi tubalamaitmist kõige süüdsamats.

Järgmisel õhtupoolikul tungisid nad ehmest korda wil-dakase koopasse, mille uks weepinna kõrgusel kaldal seisis. Koopa põhi seisis weepinnast weel sügawamalgi; weest lahutas teda madal wall. Tee wiis siledalt ja ruttu alla — minemalt olla, waos endiste iidtegitajate tööft.

Nad kõik olid endis selle pimeada käigu jao's ette walmistanud. Hefekiel käis gummi tulelondiga kõige ees. Gontarp löömas.

Fritzul oli täidetud bensini tulestift käes ja pudel bensini tastus.

Gontarp tuli wiimasena, kompas käes, taskus hull tulestiftu ja rakettist, mida ta ind'anlastele meelitusseks laasa wõinud, et neile ennaft nõtameistrina näidata.

Tahmatalt naeratas ta selle teaduslise lappikuse üle.

Ülki peatas rong.

Neil oli takistus ees.

Brüghimist, mis peaaegu laeni ulatas, pani tee kinni.

Hefekiel nihkus pahemat seinäärt mööda edasi ja ta suust tuli illatusehüüe. Mõned kiwid kolisid alla sügawusesse. Ta hakkas kungema. Uga Fritz hakkas temast kinni ja kistus ta tagasi.

"Seal aegutab sügawus!" kogeles Hefekiel, teda muidu naljalt üksi ast ei kohanud.

Gontarp wõttis tulelondi, pani ta maha ja nihkus pik-tamiist edasi. Hefekiel ja Fritz põlwitasid tema taga, wal-mis ta jalust hädatorral kinni kähmama.

„Vähme!“ hüüdis Gontarp. „Suur pragu kiwi sees. Võib olla, et see maavärise mis põhjusets oligi?“
 „Sa mislas kiwi alla. Kiwi kullus, weeres, kullus, ei jõudnud lõpule. Rakett sisses ruumis. Kuid kustus enne põhjajõudmist.“

„Pragu jookseb viiltu allapoole nagu kamin!“ seletas Gontarp, ilka veel maas olles. „Anna bensini pudel siia!“
 Fritz kuulis sõna.

Oli tuulda tudas bensinipudel, Gontarpi käest visatud, kaljuseina vastu puruks läts. Kõhe selle järele lendasid paar raketti sinna samasse. Tõttis filmipimestaw walgus. Nagu läikiv mantel woolas põlem bensin alla sügawusesse, kus ta kustus.

„Hiigla-ant!“ ütles Gontarp, lastis rewolwrit, tõmbas kella ja kuulatas.

Kui paul teel waitis, ärkas nende all pikkamisi wostu-kaja, esiti nõel ja õrn, siis ilka tugewamaks paisudes, kuni ta wiimaks üsna kaugele urisedes kustus.

„Wiiskümmend wiss sekund!“ ütles Gontarp ja tõusis üles. „Kõla järele otsustades, peab koobas hiiglasuur olema. Kõll me pärast juba sinna alla poeme. Kõigepealt uurime kaitu edasi. Kõhuhunit eest ära!“

See oli enamaste weest peh nels uhutud kiwirahn. Kait tegi siin kerge keeru. Nähtawaste olid mäekawanduse ehitajad siin kergest maast püüdnud kõrwale saada.

Hesekieli põlvilgas kõhe maha ja hakkas lättega kihweldama. „Noh, nii wõid sa kaua töötada,“ naeris Fritz. „Meie lih-jalt uhume ta teelt ära. Lafeme wee siia sisse. See testab ainult mõne minuti, sest kait läheb mäest alla.“

Gontarp nikutas pead.

Nad tulid päwawalgele tagasi ja hakkasid wallist teed läbi murdma. See tee wiis just ühest hiiglasuurest sambast mööda, mis siss hiiglapalee pealt rahkilmne meetri kõrguselt alla oli tuktunud. Pääle oli nüüd muidugi rühuhunit.

„Toetada — toetada!“ karjus Fritz. „See on meie liiskwäraw. Kui hunit alla ujutatud, wõtame toed ära ja see lammas weereb iseenesest alla.“

Hesekieli sai kõh kergendusest aru, mis ettepanekus peitnes, ja raius paar puud maha, millega wiiskitujulist kiwirahnu toetati.

Ehiti oli see wäike tirkle, mis kaitu woolas. Aga mida enam kiwa Hesekieli ja Fritz kahle poole eemale pildusid, seda tugewamaks läks woolus.

„Ettewaatust!“ hüüdis Gontarp. „Muidu hakkab rahn enneaegu libijema.“

„Dragile kallale!“ hüüdis Fritz tööhinas ja kiskus ühe samba osa suure samba alt wälja. „Mida enam, seda rutem saame sibile.“

Wiimaks tuli ka tema kaldale ja silmitses uhlusega sissewat, kohjewat weetogu, mis kaewandusesse woogas. Weerand tundi waatasid nad pealt ja lastsid veel mõju awaldada.

„Parem pisut enam kui liig wähe!“ hüüdis Fritz, kui Gontarp juba kae üles tõstis ja Hesekieli tugesti tahtis ära tõmbama hakata.

Aga weewoolus jõudis neist ette. Sammas kaotas korraka peatuse, hakkas libijema ja walgus kanali.

Wahetajal oli ilm pimedaks läinud. Aga Fritz kätis peale, veel kord kaitu minna, wähemalt waadatagi, kas rühuhunit eest ära on.

See oligi kadunud, peaaegu wiimseni raafuni.

„Kuula!“ ütles Fritz wõid rõõmsalt ja tähendas Süga. wufesse.

Selgeste oli tuulda, tudas wessi mõetmata sügawusesse weeres. Nagu suur, must aten, mis kuni kanali põhjani ulatas, seisis hiiglatoopa sisseläik nende ees. Kõimme meetrit ja enam oli see aten kõrge ja lõikas terawate lõhdena kanali pörandasse. Siit oli wessi enam ära wiinud kui tarwis. Siit läks kanal mägestikku wäheha kugusega edasi.

Fritz tahtis kaugeemale edasi minna, kuid Gontarp hoidis teda tagasi.

„Tänaseks on juba küllalt!“ ütles ta, ja Fritz jäi rahule.

Pärast õhtusööki tegid nad weel suure loopa üle nalja, mille kohal nad istusid, ja jäid magama.

Amerika lipukeste müüja Londonis.

Sommiku eel ärkas Gontarp wärinast, mis kaljupinnast läbi käis. Tema kohal seiswad templiwared wärisesid ja wabifeld.

„Ules, üles!“ hüüdis ta ja raputas mogaajaid.

„Maawärise mine!“

Mõne silmapilgu pärast olid nad wäljas. Tuli kaks tugewamat tõuget, mis aga häda ei teinud, sest terwe rühuhunit oli juba tubliste dieti raputatud.

Ka wana tempel jäi nii seisma, nagu ta oli olnud.

Selle wasti kajas wiimase, kõige tugewama tõuke puhul ait järwe kaldalt, sealt, kus kanali suu oli, isearalik heli, nagu masina ähkimine. Hiiglasuur aurupilt, mis terwe rühuhunitu oma hõlma mattis, woolas kanalist wingudes wälja, kordus weel paar korda ja jäi siis jälle wait.

Samba oli aur nagu laastu kõrwale wisanud ja uued weewood woolasid lahtistesse kanalidesse.

Fritz toibus kõige enne.

„Meie istume kindlustusewentilli peal!“ ütendas ta ja jooksis mäest alla.

Ta kawatjes samba abil weewoolu jälle taastada. Ta kargas kählu wahusse; ta jalg wääratas ja walgukitrusel kadus ta kihawasse kanali.

„Sa on kadunud!“ ütles Gontarp ja oli ehmatusest nagu tarretanud.

Hesekieli aga lippas kadunule järele.

„Fritz, Fritz!“ mõirgas ta kanali kaudu.

Ei tulnud wastust.

„Meie peame wee kinni sulguma!“ ütendas Gontarp, kes nüüd ka sinna jooksis. „Muidu plahwatab terwe katel.“

Ilma wiwitamata hakkasid nad tõõsse, järwe poolringi kujulist tammi tehes, otse sinna, kusi wessi liikuma hakkas. Kõhassse, siledasse ojalangi ei jäänud nimelt ühtki kiwi peatama, waid wessi kiskus kõik kõhe sealt kaasa.

(Särgneb).

Kuld-mesilane.

Inglise kirjan. Underwood-Maufordi
järele -lm.

"Minu mees ei ole seda tütarlast mitte ära tapnud, mister Haverley," hüüdis mistress Giberston ärevalt. "Edendused on pealtnäha tõsised, aga linnitan teile, et asjalugu mitte nii ei ole. Sauge ometi aru, et igasugused, ka kõigevähemad põhjused selle kuritöö täidesaatmisel puuduvad! Tahate mei'e abits olla?" lõpetas ta paluval toonil.

Salapolitseinil korstnatas otsaesist ja näis oma pikudega tihedast loorist, mis mistress Giberstoni nägu kattis, osse läbi puurida tahtvat.

"Kuid edendused kõnelewad oma teelt," sõnas ta lühidalt.

Loomusunniliselt, nagu vastuseks tema läbitungiva pilgu peale, tõstis mrs. Giberston loori ülles. Nii tugewajooniline oli Haverley pill, et ta tahes või tahtmata selle wastu ei suutnud panna.

"Nii võtate teie siis asja enese kätte?" hüüdis mrs. Giberston rõõmsalt. "O, kui tänulik ma teie wastu olen!"

Tema tumesinistes filmades walgatas tänuiltsuse ja lootuse kiir.

"Ma ei olnud sel ööl kodus, kui mõrtsukatöö torida saadeti", kõneles ta edasi. "Harilikult ei sõida ma ilma meheta wälja. Sellest pidust aga pidi üks minu parematest sõbrannadest, kes linnast wäljas elab, oia võtma. Ja kui siis mees mulle ütles, et ta liig wäsinud olemat ja kaa'ä sõita ei tahtwat, — seal otsustasin ma ühinda sõita."

"Uga kas ta sel ajal ka tõeste puhkas?" küsis salapolitseinil, kes asja kohta ajalehtede kirjeldust oli lugenud.

"Ei puhlanud. Enne aasta-aruande ettepanemist tuli tal alati õhtuti tööd teha.

Ta telefoneeris miss Kennedyle, et ta talle pangast töö juurde appi tuleks."

"Mis kella ajal teie tagasi pöördasite?"

"Ümber kolmveerand tahetiistkümnne ajal. Kabinetis oli vime, ja ma arwatas, et Edmond juba magab. Mul on kombeks enne magamist lugeb, ja sellepärast läksingi ma kabinetti raamatut tooma. Ma tegin toa walgetis..." Ta peatas raskesti hinge tõmmates. Suure waewaga enesest jagu saades kõneles ta edasi: "Ma nägin laua kohal kogu, kel minu mehe kuub seljas, naja-tawat. Ma hõikasin teda. Siis astusin ma lähemale. See oli miss Kennedy. Ta oli surnud, Edmondi jahinoaga seljast läbipistatud... Jah, mõrtsukatöö oli tõeste kawalaste läbi wiidud. Kurjategija teadis, et jahinuga lahkluse..."

"Jahinuga?" katkestas teda salapolitseinil. "Mis sugune ta on?"

"Noal on pill teraw tera ja noore hirwe jalast, ülehõbetatud käepide. Edmondil rippus see nuga harilikult kabinetis seinale peal. Nagu te ehit teate, mr. Haverley, — et tapetu ema poolest jaapanlane on, siis kannab ta ka isefugust nime — Ritu. Ma arwan, et kurjategijat tema emapoolsest sugulaste seast tuleks otsida."

Kui need sõnad salapolitseinikku ka ehit imestama panid, siiski ei wõinud seda tema näost ega olekust ära tunda.

"Kas ei ole teie mehel ehit waenlasti?" küsis ta.

"Minu teada igatahes mitte."

"Wahest mõni naissterahwas? Wahest oli keegi tapetu pärast tema wastu astus?"

"Oh ei, seda ei usu ma küll mitte!" wastas mistress ägedalt. "Minu mees ei ole mitte niisuguste seast..." Haverley silmitses teda läbitungiva pilguga.

"Suhtus mõni teenija pealt nägema, kui te surnuteha leidsite?"

"Ma olin ühinda. Siis aja pärast magasid teenijad juba õit... niisamuti ka minu mees..."

"On teil ehit weel midagi, mida te mulle wõiksite

ehit tahaksite teatada? Midagi, mis sellesse tumedasse loosse walguft suudaks tuua?"

Mrs Giberston watas filmapill aega waitides tema peale, nagu ei suudaks ta umbust iluuseft jagu saada. Kuid Haverley lahle, sõbrail naeratus rahustas teda. Seal awas ta oma käteti ja wõttis sellest wäike raha-kotikese wälja, mille ta kõheledes lahli tegi.

"Ma ei ole sellest mitte kellegile wähematki kõneleud," sõnas ta, seejuures salapolitseinikule sõrmust ulatades. "Ma kartsin, et see ehit minu mehe wastu süüdistuseft wõib olla. See on miss Kennedy sõrmus. Ma leidsin ta Edmondi tuue taskust."

Haverley silmitses sõrmust huwitusega. Sõrmus oli nähtawaste Kennedy'le perelonna mälestuseft, kujutas hiigla-suurt kuld-mesilast kuldrõnga kül'es. Haverley silmitses teda ehitul palja filmaga, siis ogi juurendama klaasi läbi hoolega, tõstis ta da ifegi sõrwa juurde, raputas teda, ja pistis siis wõstitaskusse.

"Ma sõidan poole tunni pärast teie juurde ja waa-tan kabinetit üle," sõnas a wiimaks.

Kui üks mrs Giberstoni järele kinni oli läinud, wõttis Haverley luua taga istet ja wajus mõtetesse.

Armatadused tagajäreltust tütarlast waritseda, kui mees teda ennast kodust ära arwab olemat, noaga kaaswõitleja läbi riista, kui see tööhoos seda aimatagi ei tea, selle järele kõiil nii seada, et kahklus terwelt mehe peale langeks, seejuures ife õnneti. trööstimata naist mängides, kes kõigest jõust teda päästa püüab, — see oletis siiski liig keeruline, rohkeste kawalust ja külmawerd nõudew p'aan! Uga siiski, ei!" õhtas Haverley, "praeguse-aja kuritöödest ei maksa kunsti otsida!"

Ja ta hakkas uueste kuld-mesil ft uurima, ja selle uurimise tagajärjed rahuldusid teda nähtawaste täieite. Siis sõitis ta Giberstonide juurde uurimist jatkama.

Ta peatas pang-vidaja maja ees ja tahtis juba kõlida, kui ta korraga ära jahmatas. Wärskest wärmitud üks oli selles küllalt kuim, et mitte riideid wõi käsi määrida, aga siiski oli wärm nii wärske, et tema külge puut-miseft jäljed järele wõisid jääda. Elektriellanupust mõni toll paremale poole oli kolme sõrme kergeid jälgi näha, kuna neljas õige sügaw, ümargune lõige o, i, mis nähtawaste wäike terawa asj'ga oli tehtud. Kuigi Haverley kindel oli, et tella enne ja peale mõrtsukatöö täidesaatmist paljud olid puutunud, siiski huwitafid need jäljed teda wäga.

"Suur sõrm kella küljes, kolm sõrme wärwi peal, wäike sõrm aga ifemoodi küüne'õilega," pomises ta endamisi. "Om, wäga hõlbas'e mõne jaapanlase omad."

Uks awas tal punajuukseline toapois, kes õige ärewas meeleolus näis wiibiwat.

"Mister Haverley?" küsis ta. "Õige head. Mistress ootab teid."

Salapolitseinil astus tuppa, kus kuritegu sündinud. See oli wäike, toredusega siseseatud kabinet. Kirjutus-laud seisib paremat kätt seinale juures. Mõlemas seinas, pahemal pool ja wastu uft, olid aknad. Ühest küljest käisid aknad aeda wälja. Haverley waatas ilusate, atna all kaswawate rooside peale.

Mistress Giberston astus siis'e.

"Ma tean, meie oleksime wõinud teid eila enne seda kutsuma, kui kohtuuriija surnuteha ära koristas," ütles ta wabandades. "Kuid see kõiil sündis nii ootamatalt! Meie ei teadnud filmapilgulski mõtte peale tulla, et Edmondit mõrtsukatööft süüdistada wõidakse."

"Kus teie abitaas praegu wiibib?" küsis Haverley.

Mrs Giberstoni filmadesse ilmusid pisarad; huuled wärisefid tal, kui ta wiimaks waluga sõnas:

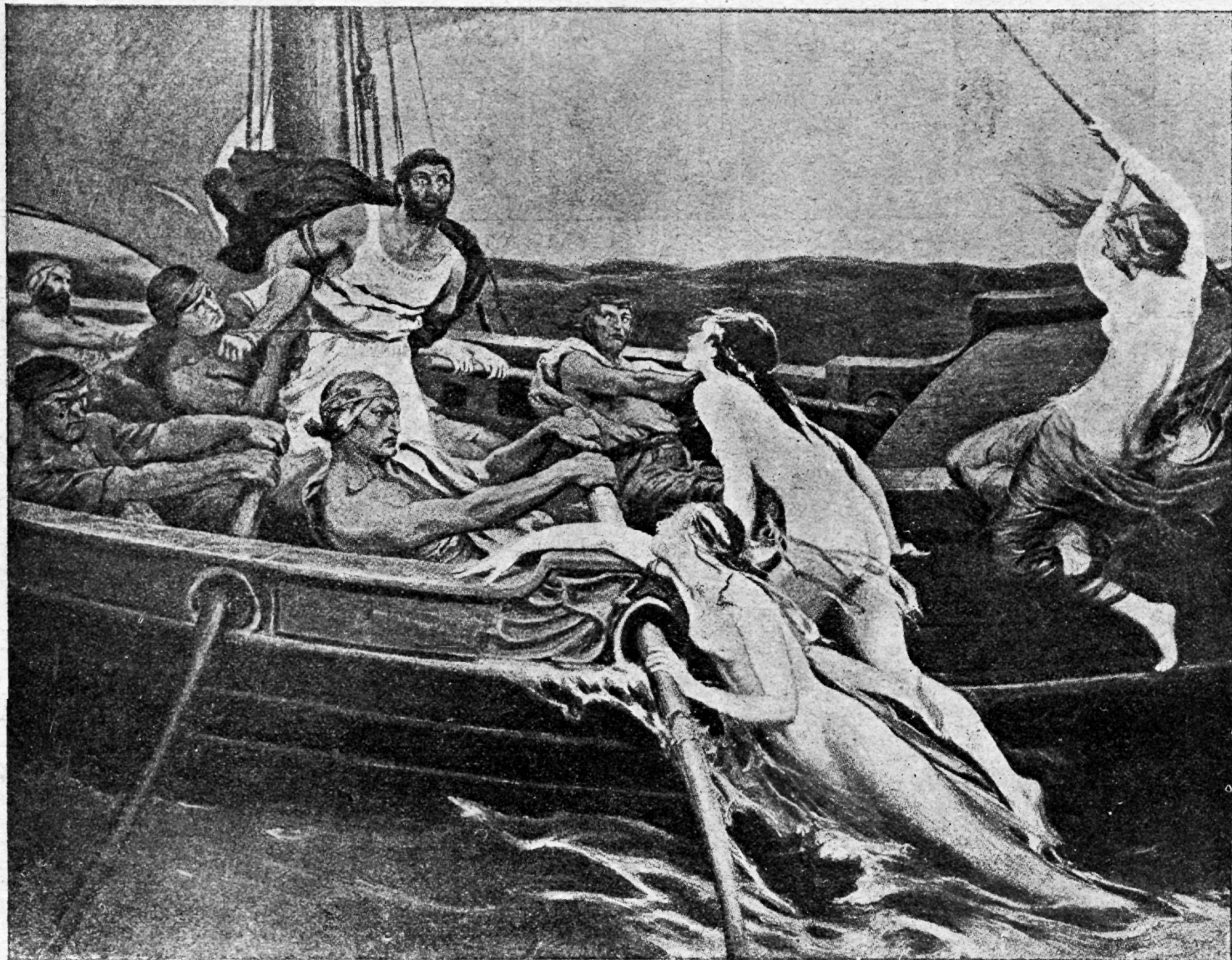
"Ta wiibi wangimajas'e. U rija peab teda kindlaste süüblaseft. Ta ei lafe teda ifegi kautsjoni wastu wabaks."

"See ei tähenda weel suuremat — ta uuriija õigus wõib ümberlüüatad saada," rahustas teda Haverley. "Kus istus neiu?" küsis ta siis juba asjalikul toonil.

"Laua juures."

"Seljaga aeda-wiitwa atna poo'e?"

"Jah."

Odysseus ja näkineid.

D. Greineri maal.

„Rahu — püüdle endale meelde tu'etada — misjugu-
seesse kohta oli nuga siise löödud?“

„Ea istus laua kohale kumardades ülestõstetud
õladega... Niipalju kui mina mäletan, oli nuga õlaluude
vahelt siise pistetud.“

„Teie nägite furnuleha enne, kui leegi teda puudutada
oli jõudnud. Kudas teie arvate? Kas siin mitte enese-
tapmisega tegemist ei võdi olla?“

„Seameelega tahaksin ma, et see nii oleks! Aga...
see on võimata.“

„Miksal märkasite teie noa puudumist?“

„Meie ei ole seda üleüldse märganud, et ta puudunud
oleks. Ta rippus seina peal ilustusena ühes teiste jahi-
märkidega. Kolme päeva eest nägin ma teda seina peal
rippuvat. Ma mäletan veel kindlasti, et ma teda ära
puhastada tahtsin lasta, kuid unustasin.“

Widewit oli juba kätte jõudmas, kui Haverley toa
läbi vaatamise lõpetas. Ululitsal süüdati laternaid põlema.
Haverley pani tähele, et üks neist, mis just külpealse

akna vastas seisis, kabinetti nõrga valgusega valgustas.
Mrs Catberston tahtis tuba valgust teha, kuid Haverley
peatas teda.

„Laske tuba pime olla,“ palus ta wiisaka, kuid mõista-
tuslike naeratusena.

Ea seisis ühe käega laua ees seisiva tooli leeni najale
toetades ja wahtis aia poole wäljaläiwaft aknast wälja.
Korruga ruttas ta akna juurde.

„Mis valgus see seal on? Küsis ta.“

„Kus? Seal? See on lõõk!“

Haverley pistis pea aknast wälja, kusjuures ta enesel
peaaegu taelaluu paigast ära oleks wäänanud. Rõõgiti
tulene valgus valgustas heledaste kabinetti akna all seis-
wat rooside wõret. Ta ajas enese niikaugemale aknast wälja,
et ta wõret käega puudutama ulatas. Haverley valgus-
tas wõret oma taskulaternaga ja nägi, et selle küljes
samasugused sõrmejäljed olid, nagu siiseläigu-utsegi
küljes.

„Mis te arvate kas wõis mõrtfutas selle akna kaudu

Jakob Uibo,
Wõru kr.
Tegevas sõjaväes.

Jüri Pella,
Tallinna kr.
Sõjaväesjal.

Jüri Pella,
Tallinna kr.
Tegevas sõjaväes.

Juhannes Pella,
Tallinna kr.
Tegevas mereväes.

Juh. Elfengrenn,
Tallinna kr.
Tegevas sõjaväes.

sisse ronida?" hüüdis mrs Catberston. „Kui seda ometi tõeks saaks teha!...“

„Ma ei mõtlegi praegu selle peale,“ vastas Haverley tuivalt. Tal oli üks mõte pähe tulnud, ja ta ei armastanud, kui teda mõtlemise juures segali. Ta vaatas lord atna ees riite peale, lord pörandale. Siis palus ta mrs Catberstoni toapoisi tõelistada, ja selfamal filmavilgul, mil mistriss talle selja pööras, et talle juurde astuda, tõstis ta pörandalt mingi asja üles ja pistis selle tähtu tasku.

Seal astusti juba toapoiss sisse. Haverley küsis temalt, kes kuritöö päeval ukselella oli tõlistanud. Toapoiss teatas, et see keegi jaapanlane olnud, kes hiluti-awatud pefutöötoja tarvis tööd tulnud paluma. See mees oodanud niikaua eesttoas, kabineti lahtise ukse juures, kuni toapoiss teda teatamas käinud ja talle siis pefulimbu wälja wiinud.

„Kas ei olnud tema pahema põse peal mõni märk wõi arm?“ küsis Haverley.

„Jah, sir,“ imestas toapoiss.

„Kolmenurgeline arm?“

„Just nii, sir!“

Haverley wõttis pefumaja adressi ja läks.

Järgmisel päeval läks ta wara-hommikul wangi-majasse, kus ta õnnetu Edmond Catberstoniga kokku sai. Pangapidaja hallijuukseline pea oli longu wajunud; tema ilus nägu kottukitwanud ja kahwatu.

„Teie wõtate asja oma kätte, mr. Haverley? Palun teid — mitte enese pärast, waid oma õnnetu naise pärast — tehke kõik, et seda saladust selgitada.“

Haverley ei annud aga selle kohta mingit töotust, waid alustas tohe ülekuulamisest.

„Jutustage mulle kõik ära, mis te sellest asjast teate!“

„Seatüll. Aga ma palaksin, et see kõik ainult meie tahe teada jääks.“

Haverley nikutas pead.

„Waene neiu oli sel õhtul nii isefugune. Kui mitte haaw koguni wastupidist asjaolu ei tõendaks, siis oleksin ma walmis wanduma, et siin enesetapmisega tegemist on. Ma kõige wähemast tähelepanelikkusest, mida ma talle osaks lastin saada, sai ta waleste aru, ja oma tänuikkuses minu wastu läks ta küll igasugustest piiridest üle... Sütarlaps... võib olla, et see teile weider näib olevat, — oli mind armastama hakanud. Muidugi oli see enam haiglane ettekujutus, kui loomulikul alusel seifew armastus... seda märtsin ma dieti alles sel kurisaatuslikel õhtul. Meie kõik armastame romanide kangelased olla, meile meeldib jumaldamine alati. Kuid seejuures ei tea me tihhilugu aimatagi, et me tulega mängime,“ sõnas ta libedalt.

„Sel õhtul awaldas ta teile oma armastust?“

„Jah ta kirjutas kõige aja dige halvaste, siis hakkas ta korraga nutma. Ma püüdsin talle nii pehmelt, kui see mul wähegi wõimalik, asjalugu selgeteks teha... Ja mis

seletusi wõis siin ka olla? Sa kargas üles ja jooksis majast wälja, kübarat ja palitut maha jättes.“

„Ja mis tegite teie selle järele?“

Catberston tõmmas käega üle otsaesise.

„Ma mäletan, et ma mõni aeg laua taga istusin, mõtteid mõlgutades ja ise enesele etteheitelid tehes.“

„Õm! Teie mõtlesite asjaloo üle järele? Küsis Haverley wähele. „Aga armatawaste ometi mitte elektrivalguse!“

„Nähtawaste olete teie haruldaselt peenite hingetead-lane. Muidugi ei halkanud ma elektrit põlema süütama. Tuba oli uulitsalaternate valguseftki walge küllalt. Oli palaw, lämmataw. Ma wõtsin kuue seljast.“

„Ja aknad?“

„Muidugi olid need niisuguse palawusega awatud.“

„Kas ei kuulnud te mingisugust kära wõi müra?“

„Ei. Teie tahate küsida, kas ma mitte seda ei kuulnud, kui ta tagasi tuli?“

„Ei. Kas ei kuulnud teie aiaft, roosipõesaste tagant midagi?“

„Ei... aga siiski, nüüd tuleb mul meelde, et ma midagi nagu mahakukkawat kuulsin. Ma tõstsin pea üles ja nägin, et kõrgis tulb üks wõeti. Seal wist kolinat tehtigi, arwasin ma.“

„Mis tella ajal teie üles-magamisetuppa läisite?“

„Wärsti peale mis Kennedy äraminekut. Arwatawaste umbes tella poole üheteistkümnne ajal.“

„Dma kuue jätite teie kabinetti?“

„Jah, tooli peale. Seal wist waene neiu teda leidiski ja...“

„... Ja pani õrnatundelikkuse pärast enesele ümber?“ lõpetas Haverley tema asemel. „Aga kes aknad kinni pani?“

„Inst nende kaudu wõisid mõrtsukas sisse tungida — ütstõit kes ta ta oli,“ vastas pangamanit libedusega. „Kui aga Riku Kennedy ise mõnesuguse ime läbi enese noa selga ei pistnud... Ma käskisin toapoissi magama heita, sest et minu abitaasal oma wõti on. Kui ma üles magamisetuppa olin läinud, mõtlesin ma korrats weel alla minna, et aknaid kinni panna, aga oma juures ärewuses ununes mul see peagi.“

„Nii olid siis aknad awatud?“

„Jah, ta minu abitaasa tõendab sedasama?“

„Aga sissetäigu-üks? Oli ta tugewaste kinni, kui neiu nii suure rutuga ära jooksis?“

„Ei tea. Mõnikord, kui teda just kottu ei löö, ei lähe ta lastu.“

Wangimajast sõitis Haverley kohtu-uurija juurde. See peal wõttis Haverley taskust tapetu kuld-mesilasega sõrmuse wälja. Ta wajutas waewalt-märgatawa tilluse wedrukese peale mesilase tiiva all, ja mesilase selg awanes. Rapslikaane peal oli jaapanlase näopilt, muidugi haruldast wäikeses juures; jaapanlase pahemal põsel muustas kolmenurgeline arm.

Kui sõidurist kohtu-uurija maja ette jõudis, peitis Haverley sõrmuse tasku ja astus sisse. Ilma pikema jututa

Wabaduse pill.

Hull pilli puhus paginal
ja ise naeris looginal;
tal huuled o' id toorelt torus,
end joovastades selles jorus.

Pill mütras, mõirgas metsikult
ja sürgas üleannetult;
ta kohutas ju kõiki hingi,
kes kogusivad ümberringi.

Hull oli kurdiks jäänud wiist —
ei kuulanud ta palumist,
ei ahwardamist ega nuttu,
waid aga puhus ruttu, ruttu. . .

Weel tegi toru till - lill - lill,
sits äkki wait jäi hullu pill:
ei olnud see wiist ainult juhust —
hull pillikeste lõhti puhust!

Sinepi Siim.

Kuulus Bene rewolutsionär Mihail Bakunin.

palus ta kohtu-uurijat enesega kaasa sõita. Mister Grew teadis, et Haverley tühise asja pärast teda juba tülitama ei tule, ja läks sellepärast wastupuitlemata temaga kaasa. Haverley tästis moorimeest San-Wit-Tao pesumaja juurde sõita.

Pesumajas palus Haverley töötoja juhatajat wälja tutsuda.

Kui juhataja — wäite, misstasilmalin: jaapanlane kolmenurgelise armiga pahemal põsel — wälja astus, tõi Haverley sõrmuse nähtawale, näitas talle näopilti ja küsis, kas ta seda inimest tunneb.

„Ei tunne,“ wastas jaapanlane rahulikult.

„Mõni aasta tagasi juhtusin ma teid kord juba tülitama, mister Siim,“ tähendas Haverley sõbralikult. „Mina pean nagu si hästi meele. Aga teie wiististe mind ei mäleta?“

Jaapanlane jahmatas. Haverley nägu terasemalt silmitsedes hüüdis ta:

„Suur Jumal! Kas see tõeste lugupeetud mister Haverley on?“

Ja oma ehtalge wale läbi mitte sugugi segatud ruttas ta näopildi kujutatud isiku adressi ja nime teatama. See mees ei teeniwatti tema äris, waid olewat ainult nende klubi liige.

Haverley ja Grew asusid antud adressi järele teele. Nad leidisid taksitõredates timonodes ja Euroopa saobastes jaapanlast pörandal maas joomas. Üks neist oli noorepoolsne meesterahwas, teine aastat kolmkümmend wana. Wiimajel oli kolmenurgeline arm pahemal põsel.

„Olete teie Rioto?“ pööras salapolitseinik tema poole Jaapani keeles.

„Jah, mina olen Rioto,“ wastas see puhtas Inglise keeles, pörandalt üles tõustes.

„Ma tõin ühe asja, mille teie ära laotanud, teie tagasi.“ Nende sõnadega tõmmas Haverley taskust Edmond Catberstoni jahinoa wälja ja pani selle lauale.

Jaapanlane ei pilgutanud silmigi.

„Imelik,“ wastas ta wiisalt. „Siin on wiististe arusaamatusega tegemist, sest et mina seda asja üleilbde tunagi pole näinud.“

„Ei, kui üks meist ei si, siis igatahes mitte mina,“

wastas Haverley kindlasti. „Tõendan teile, et te isegi rohem eksite, kui te seda ise aimatagi teate.“

Nende sõnadega tõmmas Haverley taskust wana „Daily Times“ numbri wälja, mis eneses Riita Kennedy tapmise loo kirjelduse sisaldas. Lehes oli ta neiu näopilt pealkirjaga: „Tapetud neiu päewapilt.“

Jaapanlane pööras tagasi. Tema silmadest, mis ajalehe peale wahtisid, paistis kirjeldamata hirm wälja.

„Riita Kennedy tapeti pangaomaniku laua taga ära, kus ta — fir Catberstoni kuub oladel, istus,“ sõnas Haverley iga sõna rõhutades.

Nende sõnade juures pööras jaapanlane uueste tagasi ja läks näost üleni walgeks, siis haaras ta laua pealt walgutikirufel jahinoa ja pistis selle käepidemest saadit enesele rinda.

Järgmisel päewal kogusid pangaomaniku kabinetti Haverley, Grew, mistress Catberston ja ta Catberston ise, kes juba wangist wabastatud oli.

„Kuid siiski ei saa ma aru, kudas see enesetapmine tema süü tõenduseks wõib olla?“ küsis mrs Catberstoni. „Aga armastaja inimene oleks wõinud seda nii ätlidase, hirmsa teate puhul teha.“

„Aga mis ütlete teie selle kohta siin?“ sõnas Haverley, taskust tumerohelise punutud nõõri wälja tõmmates.

„See nõõr on ju atna eesriide topjudest!“ hüüdis mrs. Catberston. „Kust te selle wõtsite?“

„Ma leidisin ta eila pörandalt. See oli wiist sel ajal, kui Rioto aknast sisse ronis, topsu küljest lahti tulnud. Peale selle oli Rioto oma käte jäljed niihästi sissetägu-utse, kui ta wõre külge atna all jätnud.“

„Ja kudas sattusite teie jaapanlaste jälgele?“ küsis Catberston.

„Need jäljed juhatas mulle kuld-meslane kätte. Kui ma mesilase kaane küljes näopilti nägin, sain ma aru, et sel jaapanlastel neiuaga tegemist peab olema. Kolmenurgelise armist pahema põse peal otustasin ma, et ta Jaapani anarhistide feltsi „Sanuoni“ liige on. Kella juures ja wõre küljes olemates jälgedes tundsin ma teise „Sanuani“ tundemärgi ära — pika, ümarguseks lõigatud küüne wäikse sõrme küljes. „Sanuani“ liikmed on ju haruldastel ofawad meistrid nugaepildumises . . .“

„Pagan wõtku! Siis hiiliski tema atna all . . .“

„Jah, ja ta kohutati ära, kui lõõgis tuli üles võeti. Sel ajal valmistati ta ennaft wist nuga wistama.“

„Alga sel filmapilgul ei olnudki tütarlast ju toas. Seal wi' biffin mina üffinda.“

„Teid ta surmata tahtisti! Kui ta weidi aega hiljem, kui tuli lõõgis juba kustutatud oli, poolpimedas toas teie luues kogu laua taga nägi istuwat, wist'as ta noaga kogu poole, et teid surmata. Sellepärast, kohtusti ta luuldes, et ta teie asemel mis Kennedy ära oli tapnud, nii waga ära.“

Ei õnnestanud! . . .

Aleksander Põdrane, ehk Põdrase Saks, nagu selfimehed teda hüüdsid, oli oma ametiwendade seas suure julguse pärast kuulud. Tupp, kus inimesed magasid, oli tal lihtne asi wargile minna ja magaja pea alt kapiwõtmeid wõttes lapit tühjendada. Ja kätte ei saadud teda ilalgi. Wabest küll äpardas warguse katse, aga rutteld läts tal alati torda itka õigel ajal panna. Nagu, näitufeks, wiimane kord. Saks ronis läbi lahtisäetud akna kaupmehe R. korterisse ja algas seal põhjalikku rewiderimist. Ühest toast kofsiid lai jutujamine ja naer, aga see Saksi ei seganud. Rahulikult toppis ta omale kirjutuseloua sahlisli raha taskusse. Kuid sest oli wähe. Põdrase Saks waatas kas ehk veel kustalt midagi filma ei puuduks ja lähenes wiimaks selle uksele, kust tagant häälled kofsiid. Üks wiis saali. Läbi praotile jäetud ukse nägi waras kaupmeest R., kes kõige lõbusamas tujus oma wõderastega seal aega wiitis. Alga Saksi silma puutus veel midagi, mis tema kättes langet sügelemist äratas. Ükse lähedal, piiskse ümmarguse laua peal, seisis kallid hõbedane waas. Saks tahtis seda olgu mis on ära warastada. Ta nihutas ettewaatlikult ukse lahtimale ja mõtles juba kassifammul tupp astuda, waasi haarata ja niisama tafa ära minna, kui korraga kaupmees ukse poole juhtus waatama. . . Ju ta wist itka midagi nägi, olgugi, et waras ennaft ukse warju hoidis, sest ta tõstis suurt kára. Alga juba oli Saks tuule kiirusel tulnud teed tagasi tõtanud ja tabunud. . . Niijugune oli Põdrase Saks.

Selle pärast polnud siis imeks panna, kui Saks ta praegu mõttes suure akna all seisid ja midagi kawatfes. Siin elas wabritant S. See suur kiwimaja itusa ataga on tema omandus. Juba ammugi oli mõtelnud Saks Põdrane talle wõderaks tulla, sest ta teadis, et S.-el alati palju lah-tist raha tobus oli, ja täna siis wiimaks oli ta selle käigu wõtnud. Üle kiwimüüri, puude wahelt hiihides läbi, ja ta olgi siin selle akna all, kus praegu seisid. Alga see, mis Saks mõlema pani, olid mõned walgustatud aknad teise torra peal. Wabritandi korterisse nii waratult õhtul sisse tungida oli siiski itka natule liiga riskeritud, kuid, nagu wõeldud, ei olnud Saksil julgusest puudu ja hea saagi lootus aitas omakorda lahtlusest wõitu saada; pealgi ei olnud Saksil paar wiimast torda sugugi wedanud, taekud olid tühjad ja nõudsid täitmist.

Saks oli juba hoolega wälja uurinud, misjuguse toa oma keegi aten on ja sellepärast afus ta julgelt tõe- Siin oli kirjutatuba. Kui kirjutusuba pime on, siis tä-hendab, et seal kedagi ei ole. Saksi osawate kätte all awa- nes warsti aten ja must kogu lipsas tupp. —

Tuul sahlises põesastes. Tähed särasid põhjata taewal. Puu taga seisid kojamees ja naeris:

„See on tona. Mis küll peremees mulle annab, kui niifuguse linnu kinni püüan? . . . Dot, las tuleb wälja“ siis olen ma ta kraes kinni, kui. . .“

Kojamees hakkas ootama.

Wist minutit läts mööda. Üeg kippus igawaks jääma. „Kuhu ta, sinder, kadus,“ urisef kojamees aigutades. Läts veel wiis minutit mööda. Kojamehele oli aeg kole-pitt.

„Tont wõtaks, kus ta nii laua istub!“

Läts veel wiis minutit mööda.

„Kurad wõtku, mõtleb ta terwet majakraami ärawiita wõit!“

Kojamehele läts ootamine koguni wastitufeks. Alga ifu warast kinni püüda, läts itka suuemaaks. Veel paar minutit ootas ta ja mõtles siis wargale järele ronida.

Ettewaatlikult waatas ta kirjutusuppa. Seal polnud kedagi.

„Alga, ta läts mujale, siit wist ei leidnud midagi. Seda parem, — wõtame mehikese ilusti teo pealt kinni.“

Saks oli wihane. Mitte midagi ta ei leidnud. Just nagu narrimisefeks puutus talle ainult rahakott taha rublaga pihtu. Eufaselt tobas Saks mööda pimedaid tuba- fi. Siis ronis teise torra peale. Kuskilt toast ostis kõne- lamine. Saks pidi tulnud teed tagasi minema, aga siis mõtles ja järele ja jäi kuulatama.

„Sunahomme on tarwis Markeli juurde minna ja prihlandid ära osta. Noh, kahesajatuhande eest ehk aitab. Sa kutsu oma sõbranna kaasa, tema rohkem asjatundja selles asjas.“

„Tema kutsume tingimata kaasa. — Do, kudas Udele ennaft selle kingi üle rõemustama saab, niifugust pulma- tinki ei tea ta küll oodatagi!“

„Ja-a, wiimasel ajal . . .“

Saksi see jutujamine ei huwitunud ja ta enam edasi ei kuulunud.

Kirjutustoale lähenedes, nägi ta läbi awatud ukse, kudas seal keegi teine must kogu talitas.

„Alga, ametiwend“, tuli Saks mõtte peale. Alga et tal praegu wähe ifu oli ametiwennaga koku puutuda, siis peitis ta enese ukse taha. „Las otfib omakorda, ehk on ta õnnelikam!“

„Ametiwend“ ei leidnud wist ta midagi, sest ta hakkas sihitalt toast tupp rändama. Kui ta Saksist mööda oli läinud, läts see rahulikult akna juure ja kadus puude wahelle.

„Kalksadatuhat prihlandite peale,“ urisef ta, üle müüri ronides ja siin . . . siin korraga torkas talle midagi pähe. Sa tõmbas otfaeffe kortsu ja jäi kassiti müüri peale istuma.

„Kui tore plaan . . . Kui tona mõte! . . .“

Teisel päewal puhastas Saks hoolega oma luitunud riideid. Euttawa käest laenas ta palitu oma wanade riiete warjuts ja seadis sammud Markeli kalliskiwide kaupluse poole. Juba seisid ta kaupluse ees. Veel kord hoolega mõtles ta oma plaani läbi ja astus siis uksest sisse.

„Mida teie soowite?“ küsis üks sellidest, teda kahtlase pilguga mõtetes.

„Ma tahfin peremehega koku saada,“ wastas Saks kohmetanult.

„Mh . . . Mida te taft soowite?“

„Seda wõin ma ainult peremehele ütelda.“

„Sell kadus ära ja tuli warsti kellegi juudimoelise isandaga tagasi.“

„Teie soowisite minuga rääkida?“

„Jah, ja kui wõimalik siis nii, et keegi ei kuule.“

„Olge head, ehk tuleksite minuga siia tupp.“

„Nad astusid wältsesse tõrwaltoalesesse.“

„Olge head, istuge,“ sõnas peremees, tooli peale istu- des ja hoolega oma wastasistuja liigutusi filmas pidades.

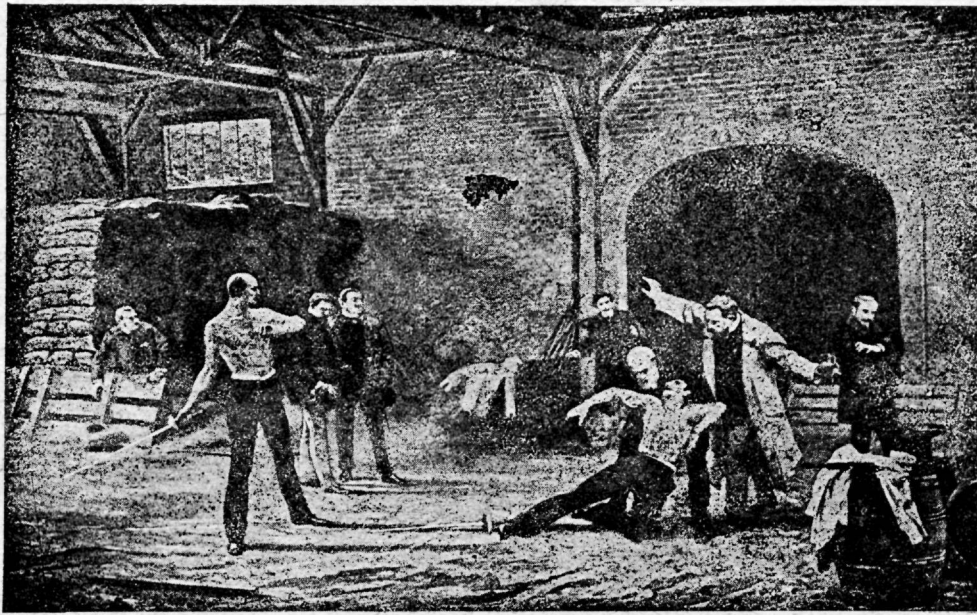
„Mh . . . Ma arwan, et teie muidugi soowite äri teha,“ algas Saks kohmetanult. „Ja arwan — teie saate muidugi aru — et ka iga üks teine äri soowib teha. No — jah, nii siis ta mina . . .“

„Muidugi, muidugi,“ tõendas peremees, kes midagi äri sarnast ette aimas.

„Mina wõin teile wähelest teenistust mureseda, ag- tahaksin ta ise sealt wahelt teenida. Se muidugi mõistate mind.“

„Muidugi, muidugi,“ tõttis peremees jällegi tõendama, kes dieti aru ei saanud, kuhu poole teine tüüris.

„Nii siis. — Wabritant S. tahab kahesajatuhande rubla eest prihlandi osta, minust aga oleneb, selle käest ta neid ostab. Makste minule kümmetuhat ja ta ostab need prihlandid teie käest.“

Rahetõttlus.

„Mh... See tõit on väga hea, aga kümnetuhat...“
 „See pole midagi selle kaju juures, mis teie saate.“
 „Wiistuhat ma wõin, aga mitte kopitatti rohlem.“
 „Noh, siis jumalaga. Urwan, et teised kaupmehed nii
 ihnsad ei ole.“
 „Pidage, pidage, miks te nii tõtate, aega ju on...
 Hea küll, kuustuhat. M'elge, kuustuhat! See on ju
 küllalt ükstord suur summa!“
 „Et en teile, ühekstuhat, ja mitte kopitatti olla.“
 „Eaewas!... Te teete mulle tõeste liiga! Noh, olgu
 siis seitsetuhat, aga rohlem ma tõeste ei wõi... See on
 mu wiimane pattumine.“

„Rahetstuhat.“
 „Seitsetuhat.“
 „Rahetstuhat.“
 „Seitsetuhat.“
 „Teeme siis puudujäägi pooleks: seitsetuhat wiisfada.“
 „Seitsetuhat wiisfada?... Noh, tont teiega, olgu
 siis pea'e.“

Et Saks igatpidi täielikult kawal ja ettewaatlik mees
 oli, lasi ta omale tunnistuse walmistada, mille järele
 Aleksander Põbrasel õigus oli kaupmehe Markeli käest
 seitsetuhat wiisfada rubla saada, kui wabrikant S. wiimase
 käest kahesajatuhande rubla eest kalliskriwa ostab.

Dotument taskus, astus Saks kauplusest wälja.
 Saks oli rõemus ja kaupmees oli rõemus.
 Rahe päewa pärast astus Saks Põarane uueste
 Markeli juure.

„Noh, kudas lood on,“ küsis Saks peale teretamist.
 „Eks pidanud ma sõna ja nüüd, olge head, lubage mulle
 mu waewatafu.“

„Ja, asi on tõit väga i'us ja hea, kuid, kahjuks, ei
 wõi ma teile lubatud summat maksta.“

Saks ajas suu imestuse pärast lahti.

„Miks?“
 „Ja, asjaolu on niisugune, et wabrikant S. minu
 käest kalliskriwa ainult saajühelkümnetuhande ühekasajaja
 rubla eest ostis. O'ge head, siin on kirjalik tõendus.“

Saks pidi rabanduse saama.
 „Mi-is, mis te räägite, teie ei taha raha maksta, aga
 mul on tunnistus...“

„See ei aita. Tunnistuse peal on õeldud, et teil ainult
 siis on õigus minu käest seitsetuhat wiisfada rubla saada,

kui wabrikant S. minu käest kahesajatuhande rub'a eest
 kalliskriwa ostab.“

„Teie olete petis, teie o'ete walelit,“ kullus korraga
 Saks karjuma, nii et inimesed uulitsal seisatama jäiwad.
 See ei meeldinud kaupmehele. Ta ta sus Saksi waigistada
 ja, kui see wiimaks natulene lörda läts, pokkus ta temale
 armulikult kahesadat rub'a. Saks wõttis raha, heitis
 kaupmehe peale kättemaksja pilgu ja astus u'sest wälja.

E. R.

Rättemaksmine.

Youn Fingol, schollime, huwitatud poliitikast ja seits-
 kondlisest tegewusest, pani meid tõike imestama, kui ta
 täitsa ootamata omale „Alhambra“ tantsijanna Ameta
 Uspenosa, kes rahwuse poolest hispanlane oli, naisfaks
 wõttis ja kodumaalt ära sõitis, et ühes naisega Argenti-
 niasse asuda.

Ameta Uspenosast kisas siis kogu lõbutsew London
 ja keegi ei wõinud aru saada, milles Youn sarnase karde-
 tawa sammu astus, mis nähtawaste tema poliitilise tule-
 wiku korraga häwitab. Leides uued kõneained unustati
 noorpaar peagi ära. Ja tõtt ütelda, see juhtumine oli liiga
 igapäine. Ega siis esimest lörda inimene naisterahwa
 pärast hukka läinud.

Asja tõttu pidin ma Põhja Amerikassee reisisma,
 sinna muinas-ilma, mille pärast tulewik on. Süües oma
 tuttawa juures lõunat, tutvunesin ma senior Kostroga,
 kes ta teiste tutjutute seas oli. Lõunalaua taga olid
 ainult meesrahwad, kes siis ta sellekohast juttu weskfid.
 Alguses kõneldi tõssematest asjadest, kuna pärast lerge-
 mate ainete pea'e üle mindi, ksjjuures Pariisi meele tule-
 tati.

„Aga nüüd on ju ometi jumalit Ameta Pariisis,“
 ütles keegi lähedalolijatest, „ta täiendab wiististe seal
 oma priilantide kogu.“

„Ameta...“ ütles Kostro unistawalt sigarit tõmmates
 „priilantide kuninganna ja...“ ta ütles ühe häbemata
 sõna.

„Wabandage,“ ütlesin ma ülesse tõustes, „ma ei luba
 teid minu sõbra naise kohta sarnaseid märkusi teha.“

Kudas Pikaäpu Peedu sisse kukkus.

Sõprlejad: „Kui hea, et selle huwitava romani kaasa võttime. Näid saame oma riided kätte ja warga ka veel pealekauba!“

Zoonidega kroonika.

(Ütewaated üle maa).

Pea iga päew on pööripäew
ja asju muutub suuri.
Ei walitsusti meie päew
ei kuigi tawa tuuri.
Kõik tundemärgid näitastid,
et riigikord läeb teiseks,
et Kerensti, kõik arwastid,
ta saabti uueks teiseks rits. . .
Ta püüdis küll uut walitsust,
head, õiget kogu seada,
kus oleks punane ja must,
kui wennad, ühe käega.
Kuid lootus see tal õnnetu:
üks töötab teise wastu.
Ja eht küll nõu on andmas suur,
ladeti ei appi astu
jul' muudu, kui ei luba tal
kõik, mis tal lawas ülewäl,
kõik maade wõtmised ja sõjakulud,
kõik Dardanellid, wäinad, merejuluk. . .

Meg on ju käes, kus kappaleht
on kallim weel, kui raha.
Ah, raha. . . Mis küll hoolid sest.
Ta kure on langend maha.
Pea juba saja rublaga
ja korrats lohtu täis ei saa
ja rublaga sind santi ta
ei luba seadus „narrida. . .“

Ra looduses on asi hull,
wist taewataadil tastus null,
et wihma ei saa tellida.
Mis muud siis, kui laj' kõrweta! —
Las põleda kõik metsad, maad, —
mis itka ära teha saad! —
Ei ole taewas pritsimeest,
tes tulets, aitaks tule eest. . .

Koosolek siin, koosolek seal,
kui pritsist lend'wad sõnad.
Pea igal kohal hüüab hääl:
„Nüüd sõtta õed ja wennad! . . .“
Ja siis weel palju, palju muud,
mis kõik neil jahwatamad juud! . . .
Ja tihti jääb ja mõtlema,
mispärast sõnadest ei saa
küll suurtekkisi walada
ja kuulisi, et põmmuta! . . .
Kui saadaks neist sõnadest sõlbatid,
nii kanged, kui kõnede portsjonid,
kes lähets ja tormats aga edasi
ka siis, kui neil pead enam polegi! —
Siis oleks purustud ju Saks
ja saadudki Saklalt ju sõjamats,
kõik Dardanellid meie käes
ja Willu wangis meie wäes. . .
Politilavagabundus.

„Ameta — teie sõbra naine?“ hüüdis Kostro. „Ma ei teadnud seda ja palun wabandust. . .“

„Siis ei ole siin ka millegistki tõneleada,“ wastasin ma temale. „Dreili Ameta lä's Boun Fingokile mehele ja nad asusid Mendosi.“

„Mendosi?“ kordas Kostro. Nähtawaste mõtles ta midagi: ta oli kogu lõune aeg segane ja vaikne.

Kümme päewa hi'jem, teel Wolparatfossse, otsustasin ma ka Mendosi minna, Bouni näha. Ma teatasin temale sellest kirjaga ja ta sõitis mulle wastu.

Mu sõber oli sellest ajast saadit väga palju muutunud, kui ma teda wiimati Londonis nägin. Ta oli lah-

jaks läinud ja ma silmasin tema näol mure-kortsusi. Ta oli minu wastu väga imelik ja waike. Wõib olla, kartis ta, et ma temi naisega kok'u saau? Ka ma ise kartsin seda. Kuid kuulus Ame'a esines meeldiwa naisterahwana. Nääl'mata tema tähelepanemisewäärt kludusest, mõistis ta end pidada kui kuninganna. Ja ma mõistisin, miks meesterahwad tema pärast oma mõituse kaotawad. Lõpuks esines ta weel hea perenaitsena, nii et ma naljatas Bounile ülesin, et ma niisama nagu temagi kangelinnast waikses looduses soowitsin elada.

Kuid Boun naeratas imelikult, ja ma mõistisin, et teda see elu sugugi ei rahulda. Kuid miks asus siis

selfkonnategelane, kellel hit' gawtulewit wõis olla, näitelawa hülgawa tähega ükfitusse kohta? Ma hakkasin midagi saladuslikult arvama.

Nähtawaste soowis abielupaar wõderastewastuwõttlik olla. Nad kartsid wäga, et mul ükfitus kohas igaw hakkab ja panid mulle järgmisel õhtul ette parti minna, kus muusik mängib. See lõbuskus ei näinud halb olewat, kui seda filmas pidada, et seal kohast publikumi wõis näha. Ja seal filmasin ma päris ootamata, teiste jalutajate seas Kostrot.

"Siin on ka minu sõber Kostro," ütlesin ma oma kaastähtele. Ameta lohtus ja lahutas, kuna Youni filmadeft kannatust wõis lugeda.

"Mul on külm," ütles tema naine; "sõidame koju."

Seele püüdsin ma asjata mõlemaid lõbustada. Naisterahwas naeratas weel, kuna Youn kangelaselt waikis.

Sõudnud koju, istusin ma Youniga rõdule, kuna tema naine wõderastemajas meile weidraid Hispania laulusid ette mängis ja laulis. Nähtawaste tahtis ta meie mee-leolu endiseesse tõrgusesse tõsta.

Ja äkki jooksis mul külm judin üle keh. Walguse kumas, mis toast aida langes, nägin ma Kostro nägu. Ja ma tundsin, et ka Youn teda nägi.

"Sa näed?" sõistafin ma temale.

"Ja," wastas ta ja ütles waljuste: "Ma unustafin titud..."

Sa tõusis üles ja läts tupp. Ma jälgisin temale. Youn läts Ameta juure ja sõistatas:

"Mängi järe'ejätmata. Kostro on siin, kuid fina ära kardab midagi — jätka mängu."

Naisterahwas mängis ilma et ta käsi klaveri klahwidelt oleks tõstnud, kuid tal oli filmis hirm.

"Ma teafin, et see peab sündima," wastas ta mehele. "Kuid ma lubafin julge olla. Youn, ma pean oma sõna..."

Fingol ja mina astufime maja tagumiseft ulseft wäija ja me lätsime ümber maja. Siin, põesastes, kuulsime kahinat.

Fingol tormas selle kahina peale põesastiku poole ja ma kuulsin kui leegi ide pöö'e jooksis. Me jooksime sinna poole ja saime Kostro kurestiku kaldal tähte, mille all mustaw jögi woolas, mis oma alguse lumises Andas faanud. Nähes kuu paiskel, et tema järele läts inimest jooksawat, hüüdis Kostro:

"Ma olen sõjariistadeta, ärge laste..."

Fingol jäi tema ette seisma.

"Me ei ole weel teiega tutkawad, senior Kostro," ütles ta, "ma olen Ameta mees."

"Mees," Kostro naeris delalt, "selle naisterahwa mees, kes mind paljaks riisus ja siis nagu lõõmata kaltsu ära heitis! Näüd tuln ma temalt arwet nõudma!"

"Sa walefad," hüüdis Fingol Kostro peale karates. Nad rabelesid ja ma tahtsin Younile abiks karata, kuid ma tundsin kui leegi mu käest kinni wõttis. See oli Ameta ja Kostro nägi teda.

"Al Jumalik Ameta!" hüüdis ta. Kuid selfamal filmapilgul wehkus ta abitult kätega ja langes kurestikust alla. Kuulus wee plaksumine ja kõit jäi watta. Me seisime waitides kurestiku kaldal.

"Lähme koju," ütles Youn oma naist kallistades. Ameta läts rahulikul, kuid koju jõudes hakkas ta äkki nutma. Fingol rahustas teda õrnalt, ilma et ta mind ära oleks lastnud minna.

"Kõit see efneb finule saladusena, mis?" ütles ta minule, "tead, Ameta, räägime tale kõit ära. Waata sõber, see on kõit wäga r mantilin... Minu Ameta sündis Mendofis, tema isal olid wiinamar'a istandused. Sa on weel praegugi elus, elab siin ligidal ja on wiina-asjanduseft huiwitatnd.

"Kuid Ametat huiwitafid tantsud, ta fai tantsijannaaks ja astus suurtes linnades ülesse. Seal ta trehwasti ta siis... selle inimesega. Sa oli wäga rikas ja tahtis Ametat omale osta kuid Ameta isa astus tütrel eest wäija ja löi teda. Seda ei wõinud Kostro andeks anda ja wandus wanameest pantroti saata, mis tal ka lorda läts.

"Siis tuli minu wäikene Ameta otsusele, et lättematsumise tund on läes ja et ta isale kõit tagasi peab muretsema, mis ta tema pärast kaotas. Roomas fai ta Kostroga uueste kokku. Näüd ei põgenenud Ameta enam tema lipitsemiste eest, waid andis tale ifegi lootust ja wõttis tema käest palju hinnalisi kingitusi wastu. Kostro kaotas pea ja puistas teda nendega üle. Wiimaks otsustas Ameta, et temast on küllalt. Sa müüis Kostrot faadud asjad ära ja ostis isale uue mõisa, parema kui enne. Siis, siis sain ma temaga päris juhtumist kokku ja ta lõneles minule kui tähine tema wäliselt hülgaw elu on. Aga mina? Ah, armas sõber, ükford faad ka fina teada, et armastuseft ei ole midagi wägewamat. Sellepärast wõtsin ma omale naise ja sellepärast asufingi näitelawalt kaugele, kus mu wäikene palju kannatada fai."

Nikolai Romanowi romanid.

(Wäljamaa allikate järele).

Pealejuhtumist Lea Drowshitsiga tuli troonipärtjalt merd laudu Jaapanise reisida.

Päta merereisi järele jõudis ta wiimaks sinna. See omapärane, wenelastele seni hoopis tundmata maa huiwitas teda küll efsotsa, aga warstigi kadus huiwituse hoog ja Nikolai hakkas igawust tundma.

Saatkond märkas oma noore kätija halba meeoleolu ja püüdis kõiljugu abindusi tema lõbustamiseks leida. Teda wiidi wõibuauerutamist pealt waatama ja Jaapani teatritesse, näidati dshiu-dshitshu wõditlust, aga midagi ei aitanud. Nikolai hakkas kangeste jooma ja wiinapudelid ei kadunud italgi enam tema laualt.

Kord tuli üks tema reijuseltiline, noor würlst, rõemsa näuga wõderastemajasse, kus troonipärija elas, ja teatas, et linna ligidal missjonäri klooster on, kloostriks aga teiste nunnebe seas üks kirjeldamata ilus Serafima nimeline.

Wärsti jutustus aitas Nikolai jälle lõbusse tujusse ja suure huiwitusega walmistati plaan kokkufamijeks. Noor würlst läts ühes tahe selfimehega kloostriksse, suuremat summat kloostri heaks annetama.

Tähtsaid küllalisk wõeti kloostriks suure aupamijega wastu ja paluti neid ifegi sinna õõjeks jääda.

Kloostri saures puiestitus said noored mehed Serafimagaga kokku. See oli tõeste imeilus, aga ka ofaw naisterahwas.

Sa rõemustas nähtawaste suureste, et siin kaugele maal äkki suguwendi nägi. Jutustas hea meelega, et juba kümme aastat Jaapanis elab, wiimased kolm aastat kloostriks. Põhjustest aga, mis teda hülgawast selfkonnast kloostri ükfidusesse lahtuma sundinud, ei laununud ta sõnagi. Teisel päewal toodi juba Nikolai ife kloostri puiestitiku ja tutvustati Serafimagaga Wene merewäe ohwitseri Nikolajewi nime all.

Noor nunn meeldis troonipärijale hästi ja juba kolme päewa pärast siples ta ileni armastuse wõrkudes.

Seni seft igawuseft polnud enam iägegi — kõit mõtted keerlesid ainuüksi Serafima ümber. Oli ta ju ka kaua ilma õrnema soota elanud, tegewust ega huiwisi polnud mingi-fugufeid. Kloostri puiestitil sügawa järwe ääres oli suur ja luulelik, warjurikas ja täis haruldast loobuse ilu.

Ka Serafima näis noore ohwitseri soowiwel heameelega wastu tulewat ja warstigi tekkis mõlemi wahel üsna lähedane sõprus.

Õhtuti, kui palaw päike järwe taha pitkamisi looja läts, ratjutas Nikolai, ilma et ledagi saatjats oleks wõtnud, kloostri juurde, sidus hobuse puu külge ja hiilas ettewaatlikult puiestitiku, esmalt üle kaunis kõrge aia ronides.

Puiestitus wotas teda harilikult juba Serafima. Rõemfalt jooksis ta noore nunn juure ja nende huuled sulafid pilaks, palawats suudluseks.

"Umas Serafima, terwe päewa igatsefin ma su järele." Neiu litjus sõnalausumata tema wastu, naeratas mõistatuslikult, harwa sõistades:

Rahw. bandus.

Endised linnawahid: „Kodanik peaminister, endiselt linnawahiks on siiski parem olla, kui endiselt keisriks, sest et meie oma välises ametis ka kõigist soovidest hoolimata nii palju kurja ei saanud teha, kui need, kes kõrgemates ametites olid!”

„Kallid!..“

„Nad istusid rohu peale, neiu ilus pea wajus tema blase ja, tema lähedusest joomastatud, kutsus lõbus Nikolai teda ühtlugu Wenemaale tagasi.“

„Ei, Niika,“ wastas nunn kurwalt, „ma ei wõi sinuga kaasa tulla.“

„Aga miks siis mitte? Jäta see igaw kloooster kus see ja teine, tule tagasi hiielgawasse elusse, kus sind nii palju head ootab. Kudas wõid sa oma lähelümne aastaga niisuguse eluga leppida!“

„Mitte kloooster ei pea mind,“ wastas Serafima tasa. „Da teine põhjus, mispärast ma Jaapanist ei wõi lahtuda.“

„Misugune põhjus, räägi ometi.“

„Ara päri, Niika. Praegu ma veel ei tulle.“

Ja otseku tahaks tema musti mõtteid laiali peletada, hakkas ta Nikolait meelitama, tema pead oma meeletute, pillade juudlustega segi ajades.

Ja see unustas tema laisutustes kõi maa peal.

Ei teadnud ka troonipärija aimata, et temal wõiksleja on. Serafima oli ühe noore jaapanlasega peaaegu kihlatud. See oligi põhjus, mis teda Jaapanist lahtumast keelas.

Ka peigmees ei teadnud hulgal ajal midagi aimata. Juhtumist aga sai ta jälgedele. Ja kord õhtul läks ta kloostris metsa walmama.

Ta nägi, kudas wihatud Wene õhwtser tuli, nägi ja kuulis nende juudlust. Esimeses wihas pidi ta juba peidupaigast wälja ronima ja mõlemaid sealsamas surmama, kuid jättis mingisugusel põhjusel selle tegemata ja sammus, pea täis musti mõtteid, minema.

Siis walmines tal plaan wenelast tema auts toime pandawa paraadi peal surmata. „Jah, wafjalis, paraadile sõites, teen temale otja peale,“ otjustas jaapanlane.

Üks hoop kõwera mõdegaga — wana samurai mõdegaga — ja kõi on lõpetatud. . .

Paraadi päewal seati wafjalisse aumahid Jaapani kaardiwäe po'gust. Rohkete rahwast oli koku woolanud kõrget Wene kullalist waatama.

Dma saatkonna saatel sõitis Nikolai lahtises tllas wafjali ette ja ruttas kiirete sammudega platwormi poole.

Sel filmapilgul lahtus lähedal seiswa Jaapani õhwtserite salga seast noor jaapanlane. Kiireste sammus ta troonipärijale wastu, tõmmas ühe liigutusega mdega tupest ja löi tugewa jõuga Nikolai peale.

Enam Nikolai Serafimat näha ei saanud, sest hoohest waewalt paranedes, sõitis ta kõi Wenemaale tagasi.

„Meie Matsi“

tellimiste wastuwõtmine wältab edasi.

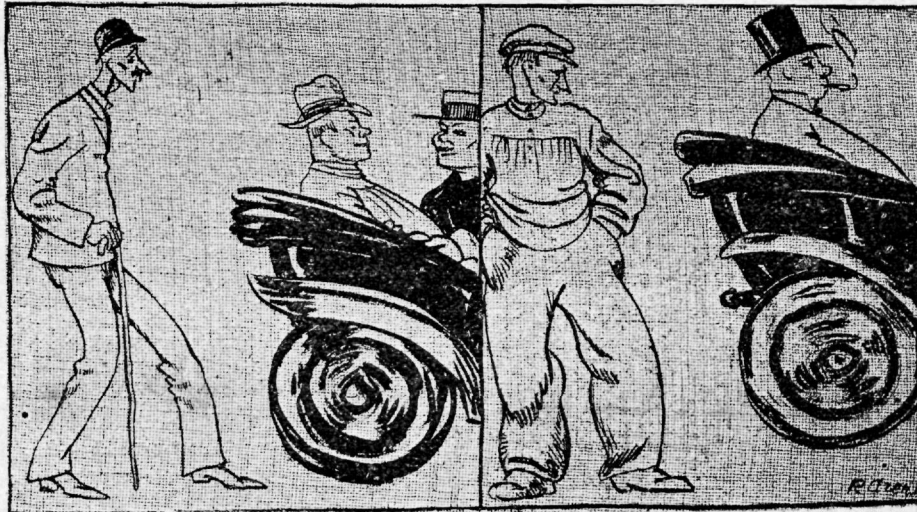
Tellimise hind kättesaamisega aastas 10 r. — l., 6 kuu eest 6 r. 3 kuu eest 3 r. — l. Toimetusest ise ära wiles: aastas 8 rubla, 6 kuu eest 4 r. 50 l., 3 kuu eest 2 r. 50 l. Ilmub iga laupäew. Adressi muutmise eest 30 kop. Adressi muutmisel ja tellimise uuendamisel palume senist adressi nr. teatada.

Toimetuse ja talituse:

Harju ja Kõniti mulitsa nurgal nr. 46/13
Lätlanas, „Teaduse“ raamatulaupluses.

Meie Matsi järgmine (155.) sõjanummer ilmub
12 augustil.

Tööline ja kodanlane

Kodanlane: „Mis tööisel nüüd wiga! saab suurt palka ja sõidab autoga!”

Tööline: „Kuradi burshui! Seal ta sõidab meie werega ostetud autos.”

Walimisepäewaks.

6. augustil 1917.

Rudas linnapiiridat
himulalt kõik ihlawad:
lätlased ja tollased,
kahwid, hottentollased,
punasemad pullikad,
mustasaja mullikad,
kubjad laugelt kurgimaast,
Wiitebski ja Wilna raalt! . . .
Kõige suu neil jooksab wett,
ihates siin Eesti mett. . .
Kõigil ilus jutt on suus,
aga iha sejab muus:
wägigi siin pärisrahwalt
õigust ära wõtta wahwalt —
õigust oma linna sees
olla õige peremees. . .
Ajutised olitjad
kõik nüüd saaki tabawad. . .
Kuid et korda ei läeks läps —
Eesti rahwas, ole kiips!
Kanna hoolt, et Eesti maal
poleks paita mustaljal,
kes nüüd lahle näoga
tahab saaki pärida,
kuid kes, kus ja ka ei käi,
nähib, lõhib sind kui käi! . . .
Igaüks siis teadku meist:
kirjutada — ne l i t e i s t
E h t k a k o l m,
Sest Eesti on see,
kes meid kutsub wõidule!
Kus on o m a d mehed pullis,
seal ka laswab toitem rutis,
seal on asi ilus, hea —
sellest siis ka kinni pea!
Jäta wõerad wõerasteks —
walija, sa teed nii, eks?
Sihiks sinul olgu ees:
O m a k o d a — o m a m e e s!

Wäike Walija.

Lühike aeg.

Perenaine: „Aga ma pean tähendama, et see korter ilma wannitoata on.”

Korteriüürija: „Noh, wannituba mul wabest ka selle aja sees waja ei lähe: ma wõtan ju kõigest ühe aasta peale.” Prz.

Suur isamaa armastus.

(Partei koosoleku aruandes.)

„Joh, seitsimehed! Da õige, ma sain Sotsamaalt raha küll. Aga ma wõtsin seda raha sellepärast ja teeramis rohkeste, et meie waenlast, Sotsamaad, rahaliselt nõrgaks teha. . .” Prz.

Wõistlus.

Waras: (tühja tuppä juhtunud): „Tore lugu! Kas ka siin juba „anarhistid“ on käinud?!” —mer.

Toimetusele saadetud raamatud.

A. Leppik-Parasmaa. Soosjed laulud. A. Leppik-Parasmaa kirjastööde I. anne. 16 lht. Hind 25 kop.

Kui palju läheb „Meie Matsi“ numri walmistamine ja lugejatele kätte toimetamine praegu matsma:

Trükitojale: ladu ja trükk . . .	6 kop.
Paber, 1 poogen	5 1/2 ”
Toimetuse palgad, kaastöö, joonistused, klišeed	6 1/2 ”
Lehemüüjatele	5 ”
Lehemüüjate artellile	1 1/2 ”
Saatmine, talituse kulud	3 1/2 ”

Kokku 28 kop.

Sellepärast oleme sunnitud „Meie Matsi“ ühikü numri hinda ajutiselt 30 kop. peale tõstma.

Kõige austusega Meie Mats.

Sõjameeste pilta lehes awaldamisel ei wõi meie praegusel ajal enam vastu wõtta, sest et isinik klišeede walmistamiseks Tallinnas otja lõppenud on.

Kõige austusega „Meie Mats.”

Saatana teerlast.

Partei-wõitlus

on juba nii tugevaks muutunud, et minu aha all minu
kirjud tuled ja tanad iga päew riidlevad. — Wõitke ees-
kuju!
—mer.

Rahu ilma anneksionita on Saia demokraatide seesama,
mis rasvane schnellklops ilma illekruusita: see äratab veel
rohkem võitluse himu.
—mer.

Kiirtelegramm.

Belgium kuulutas enese Wenemaast eraldatud waba-
riigiks.
—mer.

Ilmusid: „Mis on demokraatiline wabariik?“ Hind 20 kop. „Kohalik omavalitsus demokraatlistel
alustel.“ Hind 20 kop. * Ilmumisel: — „Viimane werine tšaar Wenemaa troonil.“ —

Tarwitamata jäänud kirjajääd hävitatakse ära, kui artikli tagasisaatmisel juure lisatud ei ole. Ruumi-
puudusel ajakirjas kirjawastuseid ei anta; wastuse saamiseks lisatagu postmark ehk postkaart ligi.

Baeri ja trükitöö hindade tõusmise tagajärjel on „Meie Matsi“ ühikliku numri hinnaks 30 kop.
Kendele tellijatele, kelle tellimiseaeg veel lõppenud ei ole, saadame lehte senise hinnaga edasi.

Wastawõetud kirjad tuleb saata.

M. Götter'i trüki. Tallinnas.

Wäljaandja „Teaduse“ kirjastus.

Sõde ja nali

(Johann Pauli raamatust „Schimpf und Ernst“,
XVI aastajast).

2011.

Üks lord läks sõjawägi suure meelega-
dusega läbi linna.

Rahwa hulgas oli keegi loll ja see küsis:

„Kuhu need inimesed lähewad?“

„Sõtta,“ wastati temale.

„Aga mis nad sõjas teewad?“

„Sõdetawad kälafi, wõtawad linnafi, ritu-
wad wiljapõldusi ja tapawad äksteist.“

„Mispärast nad seda kõik teewad?“

„Et rahu teha wõiks.“

„Kas mitte parem ei oleks,“ tähendas loll,
„kui nad kogu rahu teeks, selle asemel, et äks-
teisel kurja teha. Kui see minu teha oleks, ma
teeks rahu ilta enne sõda, mitte pärast.“

Korralik naisterahwas.

Keegi naisterahwas tegi midagi pattu ja
mõisteti häbitulpa.

Mees, kes teda väga armastas ja kes,
olgu tähendatud, lollist palju taha ei jäänud,
sai luba naise asemel olla ja ta kannatas
mühtluse naise eest ära.

Kui nad aga siis pärast üksteist riidu
lätsid, tähendas naine kõiide tuuldes:

„Mina, Jumalale tänu, olen korralik nais-
terahwas ja pole, nagu sina, häbitulbas
seisnud.“

Wiin.

Keegi kilplane sõitis Rooma.

Roomas sai ta esimest lorda elus wiina
maitsta.

Joobnult saades hakkas ta mõllama ja,
peremehele wastu kõrwu andes, küsis, mis see
talle fiske jootnud.

Kõrtsmil waatas suuril silmil wõdera otša
ja ütles, et see wiin on „Lacrima Christi“
(Kristuse filmapisarad).

Kõhe jäi aus jumalalartlik kilplane wait-
sels ja palubes filmi taewa poole tõstes, sofsi-
tas ta,

„Oh, Kristus, miks sa ka meie maal ei
nutnud!...“
Prz.

Sinnuteesed ja luuletaja.

Sinnuteesed ilusad,
lendašiwad, laulšiwad,
hüppašiwad ülesse,
šabad käšfid kõrgele... *

Sinnud ära kadušid.
— „Kaugel“ maale lendašid!
riimis šalmi luuletaja... *

Sinnud waešetešed aga
wiimasešeni kinni püšiti,
linna wiidi, ära mäüti...
Sinnutešed maha löödi,
kõhu luuleš ära söödi... *

Prz.